سۆرانی هەر لە گەشەسەندندایە لە سۆربۆن … هەڵكەوت حەكیم

لە ڕۆژی 26ی ئابی ئەمساڵ وتارێك لە سایدی ئاوێنە بڵاوكراوەتەوە لەسەر لێدان و ڕووخاندنی سۆرانی لە زانكۆی ئینالكۆ لە پاریس http://www.awene.com/2018/08/26/99427/. هەروا لە سایدی دەنگەكان لە 23ی هەمان مانگ ئەو وتارە بڵاوكراوەتەوە https://dengekan.info/archives/8062 . بە پێی نووسەر خەتاباری ئەو كردەوەیە سەرۆكی بەشی كوردی و مامۆستای زمان و ئەدەبی سۆرانیە كە منم. خاوەن وتار ناوی "مامەد شامەزدی"یە و دكتۆرە لە بواری میدیا و ڕاگەیاندن لە زانكۆی ئێكس ئەن پرۆڤانس فەرەنسا. یەكسەر پەیوەندیم بە بەشی دكتۆرای ئەو زانكۆیەوە كرد. وەڵامیان ڕەسمیان ئەمەیە : كەس لای ئەوان بەو ناوە و لەو بوارە دكتۆرای نەكردووە…

كەوابوو نهێنیی ئەو ناوە چیە؟ نووسەری شاراوەی ئەو وتارە كێیە؟

لەو وتارەدا حەوت جار ناوی شوان جەعفەر هاتووە. هەرچەندە بە ڕواڵەت دوو گلەیی لێ كراوە، بەڵام هەمووی كڕووزانەوە و گریانە بۆ ئەو "مەردە دەنگ كپكراوە" كە موحازیرە، واتە "وانەبێژی كاتی"یە لە ئینالكۆ، لە بەشی كوردی كە من بەڕێوەبەری بووم هەتا خانەنشینیم پێش چەند مانگێك.
"مامەد یان مەمەد" كورتكراوەی "محەمەد"ە بە ئازەری و بە توركی. ناوی شوان ئێستاش هەر محەمەدە. جەعفەری باوكی ئازەرییە و لە مناڵی هەر بە "مەمەد" بانگی كردووە. "شامەزدی" ناوی خێزانی باوكییەتی. لەسەر ڕووپەلی چرا جەعفەری خوشكی ئەو ناوە ئازەریە نووسراوە و نەشاردراوەتەوە… كە تەماشای ڕووپەلی مامەد شامەزدی دەكەی، وێنەی مەیموونێك دەبینی لە جیاتی وێنەی خۆی. بەڵام لەژێر ئەو وێنەیە سێیەم لینك هی بەشی ڕۆژنامەنووسیە لە زانكۆی ئێكس. كە دەیكەیتەوە وێنەیەكی كاك شوانت بۆ دەردەكەوێ لەگەڵ دوو وشەی سپاس بۆ مامۆستایانی دەورەیەكی ڕۆژنامەنووسی.

جگە لەو خاڵانە، شپرزەیی و هەست و مێشك و وشە و هەڵەی ڕێنووسی ئەو وتارە هی شوان جەعفەرن كە سی و دوو ساڵە دەیناسم و هەژدە ساڵە لە بەشێكە من بەڕێوەبەریم. بەكارهێنانی هەندێ شێوەی دەربڕینی كوردستانی ئێران تەنیا بۆ خۆشاردنەوەیە و هیچی تر.

نووسەری ئەو وتارە شوان جەعفەرە.
بۆچی شوان جەعفەر، پاش سی و دوو ساڵ، وا کوتوپڕ بە "خوێنم تینووە" وەك خۆی نووسیویە؟ ئەی چۆن پاش ئەو هەموو ساڵانە تەنیا ئێستا بۆی دەرکەوت کە هەڵکەوت حەکیم "گەندەڵە، پارە پەرستە، هێرۆ خان و یەکێتی لە ساڵی 2009 پارەیان بۆ ڕشتووە، حەز لە خەڵکی سلێمانی و سنە ناکا، زمانی کوردی نازانێ، فەرهەنگەکانی پڕن لە هەڵە، لە سەرەوە لەگەڵ یەکێتیە و لە ژێرەوە لەگەڵ پارتی، پیاوی تورکیایە، هاوڕێی عەدنان موفتی و جەبار فەرمان و عادل مراد و فوئاد حسێنە، نایەوێ سەرپەرشتی دکتۆرای کوردەکان بکا، هاوڕێی عەرەبە، هتد…"؟ ئەبێ چی ڕوویدابێ لەم مانگانەی دوایی بۆ ئەوەی شوان جەعفەر ئەو هەموو نهێنیە کۆنانە تازەبەتازە بدۆزێتەوە؟

وەڵامی ئەو پرسیارە لە وتارەکە خۆیدایە. شوان جەعفەر لەسەر شوان جەعفەر دەڵێ : "لێرەدا بیرمان بێ (شوان جافر)یش دەچێت، چونکە لە ساڵی 2000ەوە لە ئینالکۆ وانەی کوردیی سۆرانی دەڵێتەوە و هەمیشە ماستاوی بۆ حەکیم دەکرد، بەڵام ئێستا بە خوێنی تینووە، چونکە هەڵکەوت هیچ یارمەتی نەدا و نەیهێشت جێگەکەی بگرێتەوە. هەموو کوردەکانی پاریس بە شەرعیان دەزانی کە شوان جافر ئەو پۆستە وەربگرێت، بەڵام حەکیم کەسێکی دانا کە مووچەخۆری پارتیە (ئامر ئەحمەد) کە ئەم کاندیدەش لە ژیانیدا زمانی کوردی نەخوێندووە، وە سەرباری هەموو بادینانیە…"

بەش بەحاڵی خۆم نازانم ئایا هەموو کوردەکانی پاریس بە شەرعی دەزانن کە شوان جەعفەر شوێنی من بگرێتەوە یان نە. بەڵام ئەوەی ئاگادارم ئەو لێژنە فەرەنسیەی دانرابوو بۆ هەڵبژاردنی پرۆفیسۆری یاریدەری زمانی سۆرانی و شارستانێتیی کورد، بە پێی یاسای فەرەنسی، کە من ئەندامی نەبووم، شوان جەعفەری بە شایستەی ئەو پۆستە نەزانی نە بە پلەی یەکەم، نە دووەم و نە سێیەم. "سەرباری هەمووی" یەکەم و سێیەم کوردی کرمانج بوون و دووەمیش هۆڵەندی. بەڵێ، ئەو دۆڕانە بووەتە هۆی ئەوەی شوان جەعفەر بە خوێنی من تینوو بێ. ناتوانێ ڕووبەڕووی ئەو واقیعە ناهەموار و دڕندەیە بێتەوە کە هەژدە ساڵی هەبوو خۆی ئامادە بکا لە ڕووی زانستییەوە بۆ پۆستێکی سۆرانی، کەچی دوو کرمانج و هۆڵەندیەك لە دەرەوەی زانکۆ، هەروا کوردێکی ئێرانیش لێیان بردەوە…

کارکردن لە زانکۆی فەرەنسا

لە فەرەنسا كە پرۆفیسۆرێك كاتی خانەنشینیی هات، داوای لێ دەكەن پاش خۆی پۆستەكەی دەبێ چۆن بێ. ئەویش پێشنیاری خۆی دەكا و تێبینی و ڕا و ڕەزامەندی هاوكارانی وەردەگرێ و ئەنجام دەنێرێ بۆ لێژنەی زانستی. لێژنەی زانستی ڕای خۆی دەردەبڕێ و هەندێ جاریش دەستكاری دەقەكە دەكا بە پێی سیاسەتی گشتیی زانكۆ. پاشان بەڕێوەبەرایەتی زانكۆ دەنگی بۆ دەدا و دەینێرێ بۆ وەزارەتی خوێندنی باڵا بۆ بڵاوكردنەوەی لە ڕۆژنامەی ڕەسمیدا. ئیتر زانكۆ لێژنەیەك لە شەش تا دە ئەندام پێك دێنێ، نیوەی پیاو و نیوەی ژن، نیوەی مامۆستای زانكۆكە خۆی و نیوەكەی تر لە زانكۆكانی تری فەرەنسا. مەبەستی ئەم جۆرە پێكهێنانەش ئەوەیە كە بە پێی توانا یەكێ لە كاندیدەكان هەڵبژێرن. ئەو پرۆفیسۆرەی كە خانەنشین دەبێ بۆی نیە لەو لێژنەیە بێ.

كە پۆست لە ڕۆژنامە بڵاودەبێتەوە هەموو كەسێ لە هەر شوێنێك بێ دەتوانێ لە ماوەی مانگێكدا دۆسیەكەی خۆی بنێرێ بۆ ئەو زانكۆیە. كە پۆستێكی ئەدەبی فارسی دەرچوو و من سەرۆكی لێژنە بووم، یەكێ لە كاندیدەكان لە تارانەوە هاتبوو، پۆستەكەی وەنەگرت و گەڕایەوە. مەرجەكانیش ئەمانەن: دكتۆرا، زانینی زمانی فەرەنسی، لێكۆڵینەوە و بڵاوكراوە لەسەر بواری پۆستەكە یان بوارێكی نزیك. كاندید دەبێ سێڤێكەی خۆی و چاپكراوەكانی بنێرێ بۆ زانكۆ و لەگەڵ نامەیەكەدا كە تیایدا چالاكی و توانای خۆی و پڕۆژەكەی بۆ ئەو پۆستە ڕوون بكاتەوە. پاشان ئیدارە هەموو دۆسیەكان دەنێرێ بۆ سەرۆكی لێژنەی هەڵبژاردنی مامۆستای نوێ. ئەویش بۆ هەر كاندیدێك دوو ئەندامی لێژنە هەڵدەبژێرێ. ئەوانیش بەوردی دۆسیە و نووسینەكان دەخوێننەوە و ڕاپۆرتێك دەنووسن. لە كۆبوونەوەی یەكەمدا ڕاپۆرتەكان دەخوێنرێنەوە و پاش وتووێژ ئەندامان دەنگ دەدەن كێ بانگ بكرێ، كێ بانگ نەكرێ و دۆسیەكەی داخرێ…

لە كۆبوونەوەی دووەمدا كاندیدەكان یەك لە دوای یەك بانگ دەكرێن و سەرۆكی لێژنە داوا لە هەریەكە دەكا كە لە ماوەی پانزە دەقەدا باسی خوێندن و چالاكیە زانستییەكانی خۆی بكا و پڕۆژەكەی بۆ ئەو پۆستە ڕوون بكاتەوە. دوای ئەوەش چەند پرسیارێكی لێ دەكرێ. لە كۆتاییدا دەبێ بە گفتوگۆ لە نێوان ئەندامانی لێژنە و دەنگ دەدەن بۆ كاندیدی یەكەم كە پۆستەكە وەردەگرێ و هەروا دەنگ دەدەن بۆ دووەم و سێیەم.

سۆرانی هەر لە پەرەسەندندایە لە سۆربۆن

ئینالکۆ یەکێکە لە کۆنترین زانکۆکانی فەرەنسا و لە ساڵی 1795 دامەزراوە. 94 زمانی ڕۆژهەڵاتی تیا دەوترێتەوە. فارسیزان و کوردناس و سەفیری فەرەنسا ڕۆجێ لێسکۆ (19141975-) لە ساڵی 1945 چەند سەعاتێکی بۆ وتنەوەی کرمانجی وەرگرت. لە ساڵی 1947، وەزارەتی دەرەوە ناردی بۆ یەمەن. ئیتر کامەران بەدرخان (1895-1978) لەو شوێنە جێگیر بوو، حەفتەی چەند سەعاتێك زمان و ئەدەبی کرمانجی دەوتەوە. چەند ساڵێك پێش خانەنشینی (1970) بوو بە یاریدەر. پاش ئەو جۆیس بلۆ ئەو شوێنەی گرت و لە ساڵی 1990 بوو بە پرۆفیسۆر و لە ساڵی 2000 خانەنشین بوو. پاش ئەو بۆ کرمانجی مایکل چایەت و کریستین ئەلیسۆن هاتن. لە ساڵی 2009وە ئیبراهیم ئەیدۆگان بەشی کرمانجی دەبا بەڕێوە. بۆ وتنەوەی دەرسی نووسین و خوێندن چەند کەسێك ئەو کارەیان کردووە.

لە 1964ەوە تا 1967 ژنێك ڕەواندووزی بۆ یەکەم جار دەستی کرد بە سۆرانی وتنەوە. پاش ئەو عەباس شەریف هەمان ئیشی کرد هەتا ساڵی 1973. پاشان ئەکرەم نەجم شوێنی گرتەوە هەتا ساڵی 1976. لە دوای ئەویش عەبدولرەحمان قاسملۆ بوو بە یاریدەر بۆ ماوەی دوو ساڵ. کە گەڕایەوە بۆ کوردستان پاش شۆڕشی ئێران ڕەسووڵ قادری شوێنی گرتەوە بۆ سێ مانگ و هەر لە ساڵی 1979وە من بووم بە یاریدەر.

لە ساڵی 1983 دکتۆرام تەواو کرد و دەستم کرد بە بڵاوکردنەوەی نووسینەکانم. لە ساڵی 1984ەوە جۆیس بلۆ، لێپرسیاری بەشەکە، ویستی دەرسی سۆرانی کەم بکاتەوە. من قبووڵم نەکرد و بەرامبەری وەستام.

لە ساڵی 1986ەوە ئەنستیتووی کوردی پاریسیش دایە پاڵ جۆیس بلۆ و بڕیاری دەرکردنی من لە زانکۆ دەرچوو بۆ ساڵی 1988. بەڵام بە هەوڵێکی بەردەوام، بە شێوەی قانوونی و پشتگیریی دوو زانای بەرزی فەرەنسا، بڕیاری دەرکردنم هەڵوەشایەوە، (لە داهاتوویەکی نزیکدا ئەم مەسەلەیە زیاتر ڕوون دەکەمەوە). لە ساڵی 1991 و 1992 بۆ دوو جار زانکۆ و وەزارەتی لێکۆڵینەوەی زانستی فەرەنسا دوو پۆستیان دا بە سۆرانی. جۆیس بلۆ بە یارمەتی هاوڕێکانی توانییان ڕێگەی لێ بگرن. بەڵام لە ساڵی 1993 سەرنەکەوت و پۆستی پرۆفیسۆری یاریدەرم وەدەست هێنا. یاش خانەشینی جۆیس بلۆ لە ساڵی 2000 من بووم بە سەرۆکی بەشی کوردی و ساڵی 2010، پاش دووەم دکتۆرای، پلەی پرۆفیسۆرم وەرگرت.

لە ساڵی 2000 یەکەم بڕیارم ئەوە بوو دەرسەکانی سۆرانی زیاد بکەمەوە و بیانگەیێنمە ئاستی کرمانجی. لەو ڕۆژەوە ڕێگام نەداوە ئەو یەکسانیە بگۆڕدرێ. داوام لە بەختیار ڕەئووف کرد کە وانەی

قسەکردن و نووسینی سۆرانی بڵێتەوە. ئەوم هەڵبژارد چونکە لە قسەکردندا کوردیەکەی ڕەوان بوو. یاش ساڵێ، لەبەر چەند هۆیەك که پەیوەندیان بە خۆیەوە هەبوو نەك بە من، شوان جەعفەرم خستە شوێنەکەی. ئەو کات زۆر کەسم نەدەناسی لە پاریس بتوانێ ئەو کارە بکا. دوایش چەند سەعاتێکم وەدەست هێنا و سپاردم بە خاتو نسار حسێن که باشترین مامۆستا بووە هەتا ئێستا. لە ساڵی 2007 ئیشێکی تری دۆزیەوە کە زۆربەی کاتی دەبرد و خۆی دەستی لە کاری زانکۆ هەڵگرت و منیش وانەکانی ئەویشم سپارد بە شوان جەعفەر که هەتا نووسینی ئەم دێڕانە ماوەتەوە.

کە ئیمساڵ من نزیك بوومەوە لە خانەنشینی داوام کرد پۆستێکی ”زمان و ئەدەبی کوردی سۆرانی“ بدرێ بە کوردی. لێژنەی زانستیی زانکۆ گۆڕی بە ”زمانی سۆرانی و شارستانێتیی کورد“ و بەو شێوەیە بڵاوکرایەوە. لێژنەی پۆستی کوردی بریتی بوو لە دە پرۆفیسۆر و پرۆفیسۆری یاریدەری زانکۆکانی فەرەنسا کە پسپۆڕ بوون لەم بابەتانە : زمانی فارسی، زمانی عیبری، زمان و ئەدەبی کرمانجی، فارسی، پەشتۆ، ڕووسی، ئەدەبی فارسی کۆن، مێژووی کورد، عوسمانی و تورکیای هاوچەرخ.
پێنج کەس کاندید بوون: (میشێل لێزەمبوورگ) که پسپۆڕی فەلسەفەی زمانە و کوردناسە و هۆڵەندیە، هاشم ڕەحمانی کە پسپۆڕی کۆمەڵناسە و کوردی ئێرانە، (ئامر ئەحمەد) کە پسپۆڕی زمان و ئەدەبی کوردی و فارسییە و کوردی کرمانجە، شوان جەعفەر کە پسپۆڕی شانۆی کوردییە و کوردی عێراقە، هەروا (ئیرگن ئۆپگن) کە زمانناس و پسپۆڕی سۆرانییە و کوردی تورکیایە.

سەرۆکی لێژنە بۆ هەر کاندیدێك دوو ئەندامی هەڵبژارد کە ڕاپۆرتی خۆیان بکەن لەسەر دۆسیە و نووسینەکانی. لە کۆبوونەوەی یەکەمدا، پاش خوێندنەوەی ڕاپۆرتەکان و گفتوگۆ کردن، بڕیار درا هەر پێنج کاندید بانگ بکرێن بۆ لێدوان. لە کۆبوونەوەی دووەمدا، هەموو کاندیدەکان، یەك لە دوای یەك، چوونەتە بەردەم لێژنە و هەریەکە چارەکە سەعاتێك قسەی کردووە و پرسیاری لێ کراوە و ئەویش وەڵامی داوەتەوە. پاشان بووە بە وتووێژ لە نێوان ئەندامانی لێژنە و دەنگدان. ئەنجام بەم جۆرە بووە: یەکەم ئامر ئەحمەد، دووەم میشێل لێزەمبوورگ و سێیەم ئیرگن ئۆپگن. بەم شێوەیە ئامر ئەحمەد جێی منی گرتەوە و بوو بە مامۆستای سۆرانی بە پلەی پرۆفیسۆری یاریدەر. بە پێچەوانەی ئەوەی شوان جەعفەر نووسیویەتی، ئامر ئەحمەد کوردی خوێندووە و بەکالۆریۆسی ئەدەب و زمانی کوردی هەیە لە زانکۆی

دهێك. سێڤێکەی شوان ناتوانێ ناتوانێ دوو دەققە بەرامبەر ئەوەی ئامر ئەحمەد خۆی ڕاگرێ. لەمەودوا شوان جەعفەر دەبێ لەژێر دەستی ئەو کار بکا.

هەڵاتن لە واقیع برینی دۆڕان ساڕێژ ناکا

من کاك شوان جەعفەر لە ساڵی 1986ەوە دەناسم. ئەو کاتە داوای بورسی لە ئەنستیتووی کوردی پاریس کردبوو و بە پێی مەرجی وەرگرتن کە من دامنابوون ئەو لە پێشەوە یوو. بەڵام کەندالێ نزان، سەرۆکی ئەنستیتووی کورد، یەکسەر بورسەکەی لێ بڕی، کە بۆ ماوەی پێنج شەش ساڵ بوو، بە بیانووی ئەوەی خزمەتی ئەنستیتوو ناکا. من کە تاکە کەس بووم لە ئەنستیتوو دژی ئەو بڕیارە وەستام و وتارێکم لەسەر نووسی و لە ئەنستیتوو کشامەوە. کەندالێ ناچار بوو نیوچە بورسێکی چەند مانگی بۆ پینە و پەڕۆ بکا. پاشان شوان ئاگاداری کردمەوە کە بورسەکەی ئەو دراوە بە خوارزایەکی کەندالێ لە سویدەوە هاتبوو بۆ بزەنسێن لە فەرەنسا.

لە مانگی دووی ئەمساڵ، پێش داواکردنی پۆستی سۆرانی، بۆ شوانم ڕوون کردەوە کە من لە لێژنە نیم، هەقی ئەوەم نیە خۆم بخەمە ناو کاری ئەندامانی لێژنەوە و ناتوانم پشتی کەس بگرم و ئەوانەی دەنگ دەدەن شارەزان و بە ئاسانی کاندیدی بەهێز و دۆسیە بەتوانا لە کاندیدی لاواز و دۆسیەی لاواز جیا دەکەنەوە. هەروا ئاگادارم کرد کە کەسانی تریش دەیانەوێ شوێنی من بگرنەوە و دۆسیە زانستییەکانیان بەهێزن. دەبێ ئەوە بڵێم ئەگەر منیش لەو لێژنەیە بوومایە وەکوو ئەندامەکانی تر دەنگم بۆ لاوازترین دۆسیە نەدەدا. چونکە، وەك ئەندامێك پێی وتم، دۆسیەکەی شوان جەعفەر ئەوەندە لاواز بووە کە مەترسی ئەوەی هەبووە تەنانەت بانگیش نەکرێ بۆ گفتوگۆ. بەڵام بۆ ئەوەی تووشی سەرشۆڕییەکی گەورە نەبێت (humiliation) بانگ کراوە.

ئەو فرسەتەی بۆ شوان جەعفەر ڕەخسابوو بۆ کاندیدی تر نەڕەخسابوو. هەژدە ساڵ بوو لە هەمان زانکۆ بوو، دەیتوانی لەو ماوەیەدا خۆی بە باشی ئامادە بکا لە ڕووی زانستی و نووسینەوە. سۆرانی زمانی دایکیە و پێنج ئەندامی لێژنەکەی دەناسی و قسەی لەگەڵیان کردبوو. بەڵام هیچی بە هیچ نەکرد.
ڕاستە وەك خۆی نووسیویەتی، دۆڕانی ئەوتۆ ئیمڕۆ و سبەی لەبیر ناچێ. برینەکەشی ئەوەندە گەورەیە نە خەتابارکردنی ئەم و ئەو نە جنێودان ساڕێژی دەکەن. تەنیا یەك شت یارمەتی دەدا ئەویش ئەوەیە قبووڵی ئەوە بکا کە خەتاباری ئەو دۆڕانە تەنیا خۆبەتی، هەر وەك

چەند ساڵێك لەمەوپێش لە زانكۆ بزەنسۆن بۆ پۆستێكی شانۆی ڕۆژەڵات دۆڕاندی بەرامبەر بە یەكێكی دەرەوەی زانكۆ و ناچار بوو زانكۆ بەجێ بێڵێ. لاشم وایە خوێنەرانی كورد كە لە دوورەوە ئەم مەسەلەیە دەبینن، هەر بە خوێندنەوەی كوردێكەی شوان جەعفەر و ڕێنووسی وتارەكەی و پلەی فكریی تێدەگەن كە لێژنەكە هەقانی بووە و لە بەرژەوەندی سۆرانی بڕیاری خۆی داوە. هەروا تێش دەگەن كە ئەو نووسینەی شوان جەعفەر هی كەسێك نیە شایەنی پلەی پرۆفیسۆری یاریدەر بێ لە زانكۆیەكی فەرەنسا.

لە یەكێ لەو كۆمەڵە تۆمەتانەی گەندەڵی كە شوان جەعفەر خستوونیە پاڵ منەوە دەڵێ كە كاك محەمەد سابیر، نوێنەری یەكێتی لە پاریس لە ساڵانی نەوەد، پێنج هەزار فرەنكی دامێ بۆ چاپكردنی یەكەم فەرهەنگی فەرەنسی‌كوردیی (سۆرانی). هەر تەنیا ئەو نەبوو چەند هاوڕێیەكی تریش بوون بیست و یەك هەزار فرەنكیان كۆكردەوە بۆ چاپكردنی ئەو كتێبە كە بیست و هەشت هەزاری تێ چوو. حەوتەكەی تر لە گیرفانی خۆم دام. چوارسەد دانەم لەو فەرهەنگە دا بە كاك حەمە سابیر، نەك چەند دانەیەك وەك شوان جەعفەر نووسیویە. ئەوانی تریش هەروا. سەد و پەنجا دانەشم دا بە پارێزەری ئیسماعیل بێشكچی كاك عەلی بووجاق كە بەداخەوە پۆلیس بردی و تا ئێستاش نازانێ چی بەسەر هاتووە. دیارە ئەو كەسەی دەردی چایكردنی كتێب نەزانێ بیر لەوە دەكاتەوە كە نووسەر پارە پەیدا دەكا!

ئەوەی پەیوەندی بە كۆنگرەی مەولانا خالدەوە هەیە كە لە ساڵی 2009 لە سلێمانی ڕێك خرا، من نەوشیروان مستەفا داوای كردبوو پەیوەندیم پێوە بكەن نەك یەكێتی. وەك بیستم مەسرەفی ئەو كۆنگرەیە 230000 دۆلار بووە و ئەزانم كە هێرۆ خان دای بە مامۆستا جەعفەر. دەبێ لەو بپرسن چی كرد بەو پارەیە. بەش بە حاڵی خۆم سێ هەزار دۆلارم خەرج كرد بۆ ئەو كۆنگرەیە. ڕۆژێك بە دوور و درێژی باسی مەتەڵی مەولانا لە سلێمانیی سەدەی بیست و یەك دەكەم.

یەكێتی و پارتی ئەوەندە ساویلكە نین پارە بڕێژن بۆ یەكێك كە پێویستی پێیان نیە و دەیان وتاری نووسیوە و ئازادیی بیری خۆی تیا دەرخستووە. مووچەخۆرێكی دەوڵەتێكی وەكو فەرەنسا چ پێویستیەكی بە پارتی و یەكێتی هەیە؟
هەرچی هاوڕێتیی جەبار فەرمانە، شوان جەعفەر باش دەزانێ كە ئەو پەیوەندی بە منەوە كرد، نەك بۆ بەژن و باڵا و چاوەجوانەكانم یان بۆ نووسینی پڕ بەهرە بەتواناكانم، بەڵكۆ پێویستی بەوە بوو خزمەتێكی سیاسیی بكەم. كە زانی هیچی دەست ناكەوێ بە دوو پیكابی

پێ لە پێشمەرگەی چەکدارەوە هەڵەشەی لێ کردم. سەرەڕای ئەوەش هیچی دەست نەکەوت.

بەرامبەر بەو هەموو توانجانەی شوان جەعفەر لە من و لە کەسانی تری گرتووە، لێرە ئەگەر یەك بە یەك وەڵامیان بدەمەوە لاپەڕەی زۆری دەوێ. بۆیە، لە کۆتاییدا تەنیا یەك پرسیار دەکەم: ئایا دەبێ کێ گەندەڵ بێ، ئەو کەسەی کە سەرەڕای دە پانزە ساڵی بێکاری دەبێ بە خاوەن چەند موڵکێك لە ناوجەرگەی پاریس و لە کوردستان، یان ئەو کەسەی کە پاش چل و شەش ساڵی مامۆستایەتی جووتە موڵکی قەڵەمێکە بۆ نووسین و چەکوشێکە بۆ پەیکەرتاشی؟

هەڵکەوت حەکیم

پرۆفیسۆری موتەمەڕس لە زانکۆی پاریس